

**Uchwała Nr XXXIII/650/13
Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej**

z dnia 18 grudnia 2013 roku

w sprawie: przyjęcia do realizacji Programu Aktywności Lokalnej na rzecz osób dotkniętych problemem bezdomności z terenu gminy Dąbrowa Górnicza na lata 2014 – 2015 w ramach projektu systemowego „INTEGRA – program integracji zawodowej i społecznej osób w Dąbrowie Górniczej”

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. 2013 r. poz. 594 z późn. zm.), w związku z art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. 2013 r. 182 z późn. zm.) - na wniosek Prezydenta Miasta Dąbrowy Górniczej

Rada Miejska w Dąbrowie Górniczej

uchwała :

§ 1

Przyjąć do realizacji Program Aktywności Lokalnej na rzecz osób dotkniętych problemem bezdomności z terenu gminy Dąbrowa Górnicza na lata 2014 – 2015 w ramach projektu systemowego „INTEGRA – program integracji zawodowej i społecznej osób w Dąbrowie Górniczej”, stanowiący *Załącznik* do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierzyć Prezydentowi Miasta Dąbrowa Górnicza.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodnicząca Rady Miejskiej
w Dąbrowie Górniczej**

Agnieszka Pasternak

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Załącznik
do Uchwały XXXIII/650/13
Rady Miejskiej w Dąbrowie
Górnicej
z dnia 18 grudnia 2013 r.

PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

**NA RZECZ OSÓB DOTKNIĘTYCH PROBLEMEM BEZDOMNOŚCI
Z TERENU GMINY DĄBROWA GÓRNICZA**

realizowany w ramach projektu systemowego
„INTEGRA – program integracji zawodowej i społecznej osób w Dąbrowie Górniczej”

na lata 2014 - 2015

SPIS TREŚCI:

I. UZASADNIENIE REALIZACJI PROGRAMU ORAZ DIAGNOZA ŚRODOWISKA LOKALNEGO.....	3
II. CELE ORAZ PRZEWIDZIANE REZULTATY PROGRAMU	5
III. ADRESACI PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ.....	6
IV. OPIS PLANOWANYCH DZIAŁAŃ, METODY REALIZACJI I PODZIAŁ ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA REALIZACJĘ POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ	6
V. CZAS TRWANIA PROGRAMU I HARMONOGRAM REALIZACJI.....	9
VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU.....	10

I. UZASADNIENIE REALIZACJI PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ ORAZ DIAGNOZA ŚRODOWISKA LOKALNEGO

W świetle Ustawy o Pomocy Społecznej osobą bezdomną jest osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania. Bezdomność uniemożliwia prawidłowy rozwój i funkcjonowanie człowieka, wpływa negatywnie na stan zdrowia psychicznego i fizycznego, uniemożliwia regenerację sił i wypoczynek.

Bezdomność to istotny problem społeczny na terenie naszej gminy. Dąbrowa Górnicza to miasto liczące 121 526 mieszkańców (dane UMDG, 31.12.2012 r.). Na jego terenie działają dwie placówki Caritas Diecezji Sosnowieckiej, do których kierowane są osoby posiadające ostatnie zameldowanie na pobyt stały w Dąbrowie Górniczej: Noclegownia zapewniająca schronienie, dysponująca 70 miejscami, w tym 12 miejscami dla bezdomnych kobiet (stan na dzień 31.12.2012 r.) oraz Dom dla Bezdomnych zapewniający całodzienny pobyt obejmujący schronienie i wyżywienie, dysponujący 50 miejscami, w tym 3 dla kobiet (stan na dzień 31.12.2012 r.). Działają też dwa schroniska, w tym jedno prowadzone jako działalność gospodarcza, a drugie przez stowarzyszenie, w których przebywają osoby bezdomne z innych gmin. Diagnoza z zakresu problemu bezdomności instytucjonalnej na terenie gminy w 2012 r. dokumentuje 169 osób bezdomnych schroniskowych. Dużym problemem na terenie gminy jest także bezdomność środowiskowa, czyli problem osób bezdomnych znajdujących się poza systemem pomocy instytucjonalnej. W 2012 r. streetworkerzy nawiązali kontakt ze 122 osobami bezdomnymi. Zdecydowaną większość tej grupy stanowią mężczyźni. Skala problemu bezdomności w gminie wpłynęła na decyzję o przystąpieniu do realizacji projektu polegającego na pilotażowym wdrażaniu standardów usług w zakresie bezdomności i przetestowania Modelu Gminnego Standardu Wychodzenia z Bezdomności. Działania planowane do realizacji w latach 2014-2015 w ramach projektu „INTEGRA – program integracji zawodowej i społecznej osób w Dąbrowie Górniczej” stanowią jego kontynuację, poprzez wykorzystanie zwiększonej motywacji do działania i podejmowania zmian wśród osób bezdomnych oraz wzmocnionego w środowisku lokalnym potencjału. Z zebranych informacji wynika, że poza realizacją projektu większość osób bezdomnych korzysta głównie z pomocy w formie schronienia, zasiłków, opieki medycznej, darmowej odzieży, natomiast niewielka liczba osób korzysta z aktywnych form pomocy. Podczas rozmów osoby bezdomne wskazują na problemy związane z funkcjonowaniem w środowisku. Głównym problemem jest tu niezrozumienie przez społeczeństwo, funkcjonujące stereotypy i wiążące się z tym ograniczenia w udziale w życiu społeczności lokalnej, co z kolei powoduje alienację, bierność, apatię społeczną oraz przyczynia się do coraz większej degradacji społecznej i spadku motywacji do zmiany i walki o lepsze jutro. W przypadku osób bezdomnych deprywacji podlegają nie tylko szeroko rozumiane potrzeby mieszkaniowe, ale właściwie wszystkie poziomy potrzeb, poczynając od najbardziej podstawowych potrzeb fizjologicznych, skończywszy zaś na potrzebie

samorealizacji.

Dokonana diagnoza wskazuje, że głównym problemem opisanej grupy jest wykluczenie lub zagrożenie wykluczeniem społecznym.

Przedstawiona powyżej charakterystyka pozwala także zdefiniować problemy szczegółowe:

1. bariery psychologiczno – społeczne, przyczyniające się do degradacji i izolacji społecznej, powodującej brak aktywności obywatelskiej i udziału w życiu publicznym społeczności lokalnej,
2. brak lub niski poziom odpowiednich umiejętności i kompetencji społecznych umożliwiających/ułatwiających samodzielne przezwyciężanie trudności,
3. brak lub krótko działające inicjatywy, partnerstwa zrzeszające i wykorzystujące lokalne zasoby na rzecz poprawy funkcjonowania grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Wsparcie zaplanowane w ramach programu stanowi uzupełnienie podstawowej pomocy (schronienie, wyżywienie), której udziela Ośrodek o aktywne formy wsparcia i integracji. Pozwoli ono na zmniejszenie barier psychologiczno – społecznych oraz zmniejszenie izolacji społeczno – zawodowej.

II. CELE ORAZ PRZEWIDZIANE REZULTATY PROGRAMU

Głównym celem Programu Aktywności Lokalnej jest włączenie społeczne. Jego realizacja umożliwi kompleksowe wsparcie osób dotkniętych problemem bezdomności. Cel główny i cele szczegółowe Programu wraz ze wskaźnikami i rezultatami przedstawia poniższa tabela:

	Wskaźnik pomiaru celu	Wartość wskaźnika
Cel główny		
Włączenie społeczne	Liczba uczestników/uczestniczek objętych PAL	20
	Liczba uczestników/uczestniczek, którzy zakończyli udział w PAL	14
Cele szczegółowe		
Podniesienie poziomu integracji społecznej	Liczba osób objętych wsparciem z zakresu działań o charakterze środowiskowym	20
	Liczba osób, u których nastąpił spadek poczucia izolacji społecznej	14
	Liczba osób, u których nastąpił wzrost poczucia tożsamości lokalnej	14
	Liczba osób, u których nastąpił wzrost poczucia dostępności lokalnych zasobów kulturowych	14
Podniesienie poziomu umiejętności i kompetencji umożliwiających/ułatwiających samodzielne przewyżczanie trudności	Liczba osób objętych wsparciem Klubu Integracji Społecznej	14
	Liczba osób objętych treningiem umiejętności i kompetencji społecznych	14
	Liczba osób objętych wsparciem i poradnictwem specjalistycznym	14
	Liczba osób, u których nastąpił wzrost umiejętności i kompetencji społecznych	14
Stworzenie warunków sprzyjających powstawaniu lokalnych partnerstw, wspieranie już powstałych oraz inicjowanie działań na rzecz poprawy i wzmacniania zdolności funkcjonowania uczestników/uczestniczek	Liczba osób objętych działaniami podejmowanymi/realizowanymi we współpracy lub przy udziale lokalnych podmiotów	14

Realizacja działań w ramach PAL pozwoli wypracować również następujące produkty:

- Liczba zorganizowanych w ramach animacji lokalnej spotkań z lokalnymi podmiotami – 5
- Liczba pozyskanych sprzymierzeńców/partnerów - 8
- Liczba rodzajów zrealizowanych w ramach KIS zajęć – 4
- Liczba rodzajów zrealizowanych treningów – 3
- Liczba rodzajów zrealizowanych form wsparcia i poradnictwa specjalistycznego – 3
- Liczba zrealizowanych z uczestnikami/uczestniczkami projektu wywiadów środowiskowych - 60 (ok.3/os.)

- Liczba przyznanych uczestnikom/uczestniczkom zasiłków celowych - 40 (ok.2/os.)
- Liczba zorganizowanych form działań o charakterze środowiskowym - 5

III.ADRESACI PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

Program Aktywności Lokalnej skierowany jest do 20 osób z terenu Dąbrowy Górniczej, wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu problemu bezdomności, które korzystają ze świadczeń pomocy społecznej, są w wieku aktywności zawodowej. Planuje się objęcie wsparciem 2 kobiet i 18 mężczyzn. Z diagnozy wynika, że w dużej mierze będą to osoby posiadające niskie wykształcenie (podstawowe, gimnazjalne bądź zawodowe).

IV. OPIS PLANOWANYCH DZIAŁAŃ, METODY REALIZACJI I PODZIAŁ ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA REALIZACJĘ POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ

Dzięki wykorzystaniu środowiskowej pracy socjalnej, instrumentów aktywnej integracji, działań o charakterze środowiskowym oraz zasiłków celowych, Program Aktywności Lokalnej umożliwi kompleksowe wsparcie osób bezdomnych z terenu gminy.

IV.1 W ramach zadania Aktywna Integracja zaplanowano:

1. animację lokalną - zatrudnienie dwóch streetworkerów, organizację spotkań inauguracyjnych i spotkania podsumowującego dla uczestników PAL i osób z ich otoczenia, współpracę z przedstawicielami lokalnych podmiotów i instytucji, inicjowanie i moderowanie grup samopomocowych/wsparcia/inicjatywnych,
2. zajęcia w Klubie Integracji Społecznej - grupowe i indywidualne, dostosowane tematycznie do potrzeb poszczególnych grup. W pierwszej kolejności zorganizowane zostaną warsztaty motywacyjne, na bieżąco dokonywana będzie indywidualna pogłębiona diagnoza uczestników (analiza predyspozycji, diagnoza potrzeb),
3. treningi umiejętności i kompetencji społecznych - dostosowane do zdiagnozowanych potrzeb poszczególnych uczestników/uczestniczek np.: budżetowy, kulinarny, organizacji obowiązków domowych, właściwej komunikacji, wyłaniania lidera, higieniczny,
4. wsparcie i poradnictwo specjalistyczne - zatrudnienie w zależności od zdiagnozowanych potrzeb i planowanych do realizacji działań specjalistów, edukatorów, coacherów np. od kwestii równościowych-gender, byłego bezdomnego, trzeźwego alkoholika czy psychiatrę do realizacji wsparcia i poradnictwa specjalistycznego w formie grupowej lub indywidualnej, służących przywróceniu samodzielności życiowej czy umożliwiających powrót do życia społecznego,

5. staż - organizowany w przypadku zdiagnozowania takiej potrzeby na etapie analizy predyspozycji i potrzeb, zwłaszcza dla uczestników/uczestniczek w wieku do 30 lat na podstawie porozumienia z PUP,
6. wolontariat - promowanie idei i zachęcanie do wolontariatu jako formy aktywizacji. Umożliwienie odkrycia przestrzeni nabywania umiejętności i kompetencji, odkrycia własnego potencjału i satysfakcji z aktywności społecznej, wzmacnianie wrażliwości społecznej oraz wskazanie alternatywnego sposobu spędzania wolnego czasu.

IV.2 W ramach zadania Praca Socjalna zaplanowano zatrudnienie:

1. pracownika do spraw osób niepełnosprawnych, do którego zadań należeć będzie realizacja wsparcia na rzecz uczestników projektu, jak również na rzecz innych klientów Ośrodka, poprzez realizację odpowiednich modułów tematycznych w formie grupowej i/lub indywidualnej w ramach KIS (dotyczyć one będą np. ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym, integracji osób niepełnosprawnych z otoczeniem, funkcjonowania zawodowego osób niepełnosprawnych, systemu wsparcia dla rodzin i opiekunów osób niepełnosprawnych i starszych) oraz bieżącą obsługę klienta i świadczenia indywidualnych konsultacji w ramach pracy Działu ds. Rehabilitacji Społecznej Ośrodka,
2. pracownika socjalnego, do którego zadań należeć będzie świadczenie pracy socjalnej na rzecz wskazanej grupy, jak również na rzecz innych klientów Ośrodka, z wykorzystaniem, w zależności od potrzeb, trzech metod pracy socjalnej: pracę z indywidualnym przypadkiem, pracę z grupą (w tym z rodziną) oraz pracę socjalną ze środowiskiem lokalnym, m.in. poprzez: diagnozę wstępną kandydatów, wsparcie w procesie rekrutacji, pogłębioną diagnozę sytuacji socjalnej, bytowej i psycho-społecznej uczestników/uczestniczek projektu i ich rodzin, zawieranie, realizowanie i ewaluowanie umów PAL, monitoring uczestników i frekwencji na realizowanych zajęciach/formach wsparcia, przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych, bieżący kontakt oraz wspieranie uczestników/uczestniczek.

IV.3 W ramach zadania Zasiłki i Pomoc w Naturze zaplanowano wypłatę zasiłków celowych przyznawanych uczestnikom/uczestniczkom projektu według zdiagnozowanych potrzeb, zindywidualizowanych w zakresie przeznaczenia, wysokości i terminu przyznania, mających na celu podniesienie poziomu integracji społecznej osób objętych PAL.

IV.4 W ramach zadania Działania o Charakterze Środowiskowym dla uczestników PAL i osób z ich otoczenia zaplanowano:

1. organizację i inspirowanie udziału w imprezach i spotkaniach o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym i turystycznym – np. organizowanie wyjść do kina oraz

lokalnych wycieczek,

2. edukację społeczną i obywatelską - organizacja spotkań, prelekcji i pogadanek oraz działań edukacyjnych dla uczestników i mieszkańców miasta.

Odpowiedzialność za realizację Programu oraz zaplanowanych w jego ramach działań będą ponosić pracownicy MOPS odpowiednio do zakresu czynności oraz przypisanej im w projekcie funkcji.

Zarządzanie projektem oparte będzie głównie na zasobach kadrowych i lokalowych Ośrodka. Biuro Projektu będzie mieściło się w siedzibie MOPS. Za zarządzanie odpowiadać będą członkowie Zespołu Zarządzającego, w skład którego wejdą osoby decyzyjne, zaangażowane w realizację projektu: właściwy zastępca dyrektora, kierownicy i koordynatorzy właściwych działów, koordynator projektu, pracownik zajmujący się zamówieniami publicznymi oraz księgowością i rozliczeniami.

W celu usprawnienia komunikacji, przepływu informacji, a tym samym usprawnienia procesu zarządzania projektem i realizacji działań zostanie powołany Zespół ds. realizacji PAL, w skład którego wejdą pracownicy odpowiedzialni i zaangażowani w realizację działań.

Część działań realizowanych w ramach projektu zostanie zlecona podwykonawcom, m.in.: działania o charakterze środowiskowym, treningi czy poradnictwo oraz ewaluacja. Wybór podwykonawców i zlecanie realizacji działań odbywać się będzie zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych i dokonywane będzie w sytuacjach, gdy nie będzie możliwości realizacji przez MOPS oraz dla zapewnienia wysokiej jakości i efektywności realizowanych działań.

V. CZAS TRWANIA PROGRAMU I HARMONOGRAM REALIZACJI

Realizacja Programu Aktywności Lokalnej odbywać się będzie w okresie od stycznia 2014 r. do czerwca 2015 r.

Harmonogram realizacji projektu:

Rok	2014												2015					
Kwartał	I			II			III			IV			I			II		
Miesiąc	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6
Zadanie 1 – Aktywna integracja																		
Realizacja streetworkkingu																		
Organizacja spotkań inauguracyjnych																		
Pozyskiwanie i współpraca z partnerami																		
Inicjowanie grup samopomocowych/ wsparcia/inicjatywnych																		
Organizacja spotkania podsumowującego																		
Organizacja zajęć w KIS																		
Organizacja treningów umiejętności i kompetencji społecznych																		
Organizacja poradnictwa i wsparcia specjalistycznego																		
Organizacja pozostałych działań z zakresu aktywizacji																		
Zadania 2 - Praca socjalna – udział w rekrutacji, wyłanianie, zawieranie, realizowanie i ewaluowanie umów PAL, świadczenie pracy socjalnej, udzielanie wsparcia																		
Zadanie 3 – Zasiłki i pomoc w naturze – wypłata zasiłków celowych																		
Zadanie 4 – Działania o charakterze środowiskowym																		
Organizacja rodzinnych wyjść																		
Organizacja lokalnych i regionalnych wycieczek																		
Organizacja działań z zakresu edukacji społecznej i obywatelskiej																		

VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Środki na realizację Programu zostały zaplanowane w ramach projektu systemowego „INTEGRA - program integracji zawodowej i społecznej osób w Dąbrowie Górniczej”, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013, realizowanego w latach 2014 – 2015, Priorytet VII Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.1. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej. Projekt dofinansowany zostanie w 87% z czego 85% stanowią środki europejskie, 2% dotacja z budżetu krajowego. Pozostałe 13% wartości projektu stanowi wkład własny planowany do poniesienia w ramach zasiłków celowych dla uczestników/uczestniczek programu.